
Shodasha Rudra Bijamritavandana

षोडशरुद्रबीजामृतवन्दना

Document Information

Text title : Shodasha Rudra Bijamritavandana

File name : ShoDaSharudrabIjAmRRitavandanA.itx

Category : shiva, abhinavagupta, kAshmIrashaivadarshanam

Location : doc_shiva

Author : Abhinavagupta

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Latest update : October 21, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 6, 2024

sanskritdocuments.org

ષોડશરુદ્રબીજામૃતવન્દના

(અભિનવગુપ્તવિરચિતં ઈશ્વરપ્રત્યભિજ્ઞાવિવૃત્તિવિમર્શિન્યન્તર્ગતે)

॥ ઐં અં અમૃતેશ્વરભૈરવાય નમઃ ॥

॥ અ-વર્ગઃ । શમ્ભુશક્તી ॥

અમૃતમનન્તમનુત્તરમધોરષોડશકશક્તિચક્રગતમ્ ।

ઔન્મનસપદનિરૂઢિપ્રથમોપોદ્ધાતકં વન્દે ॥ અ - અમૃતઃ ॥ ૧ ॥

આનન્દમમૃતપૂર્ણ સામનસે પરપદે પરં સત્યમ્ ।

ઘટિતાનુત્તરદૃઢતમનિરૂઢિભાજં શિવં વન્દે ॥ આ - અમૃતપૂર્ણઃ ॥ ૨ ॥

ઇચ્છાશક્તિસુનિર્ભરમમૃતાભમનન્તભુવનજનનપટુમ્ ।

વન્દે સ્વશક્તિલહરીબહલિતભૈરવપરાનન્દમ્ ॥ ઇ - અમૃતાભઃ ॥ ૩ ॥

ઈશ્વરમશેષતાપપ્રશમનમમૃતદ્રવં સદા વન્દે ।

અપ્રતિઘાતિસ્વેચ્છાવિકાસવિશ્રાન્તમમૃતકરમૌલિમ્ ॥ ઈ - અમૃતદ્રવઃ ॥ ૪ ॥

યદનુત્તરસમ્બોધાદાનન્દવિકસ્વરેચ્છયા પૂર્ણમ્ ।

ઈશ્વરમુન્નિષદમૃતૌઘસુન્દરં તત્સ્તુવે ધામ ॥ ઉ - અમૃતૌઘઃ ॥ ૫ ॥

અહમાનન્દધનેચ્છાઘટિતેશ્વરતોન્નિષત્સમસ્તોર્મિઃ ।

ઇત્યુલ્લાસતરંગિતમમૃતોર્મિમહં ચિદર્ણવં વન્દે ॥ ઊ - અમૃતોર્મિઃ ॥ ૬ ॥

સ્વપ્રસરપ્રેષિતવિલસદૂર્મિસંક્ષુભિતચિદ્રસાપૂરમ્ ।

અમૃતસ્યન્દનસારં ભૈરવસંવિન્મહાર્ણવં વન્દે ॥ ઋ - અમૃતસ્યન્દનઃ ॥ ૭ ॥

પૂર્વં યદનુત્તરમમૃતભૂમિમાસાઘ સપ્તર્મી કલનામ્ ।

વિશ્રામ્યતિ તત્પ્રણામામ્યમૃતાડ્ગદં પરાનન્દિ ॥ ઋ - અમૃતાડ્ગઃ ॥ ૮ ॥

શિવમમૃતવપુષ્પમમૃતકલાચતુષ્ટયતૃતીયભાગજુષ્પ્મ ।

પ્રણામામિ ભાસયન્તં કમરહિતેડપિ કમમનેકમ્ ॥ લ - અમૃતવપુઃ ॥ ૯ ॥

સગ્જીવનતુર્થકલાકલિતવિબોધં સમસ્તભાવાનામ્ ।

દૂષણવિષશીર્ણાનામમૃતોદ્ધારં શિવં વન્દે ॥ ૯૯ - અમૃતોદ્ધારઃ ॥ ૧૦ ॥

એકમનુત્તરરૂપાત્રભૂતિત્રિકશક્તિપૂરિતાનન્દમ્ ।

અમૃતાસ્થમસ્ય જગતઃ પ્રમાણભૂતં શિવં વન્દે ॥ એ - અમૃતાસ્થઃ ॥ ૧૧ ॥

ઐક્યપરમાર્થકલયા ત્રિશક્તિયુગઘટિતવૈશ્વરૂપ્યમહમ્ ।

અમૃતતનુમતનુબોધપ્રસરમહાકારણં સ્મરામિ હરમ્ ॥ ઐ - અમૃતતનુઃ ॥ ૧૨ ॥

ઓતપ્રોતં સકલં વિદ્ધ્વા સ્વરસેન શિવમયીકુરુતે ।

યોડનુત્તરધામ્ન્યુદ્યન્સ્વયમમૃતનિષેયનં તમસ્મિ નતઃ ॥ ઓ - અમૃતસેયનઃ/અમૃતનિષેયનઃ ॥ ૧૩ ॥

ઔષધમાધિવ્યાધિષુ પાશત્રયશાતનં ત્રિશૂલકરમ્ ।

વન્દેહહમમૃતમૂર્તિં પૂર્ણત્રિકશક્તિપરમાર્થમ્ ॥ ઔ ॥ ૧૪ - અમૃતમૂર્તિઃ ॥

બૈન્દવમમૃતરસમયં વેદ્યં યોડનુત્તરે નિજે ધામ્નિ ।

પૂર્ણાભાવયતિતમામમૃતેશં તં નમસ્યામિ ॥ અં ॥ ૧૫ - અમૃતેશઃ ॥

પ્રસૂતમનુત્તરરૂપાદાનન્દાદિકમેણ વિશ્વમદઃ ।

સર્વામૃતધરમન્તર્બહિશ્ચ વિસૃજન્તમભિવન્દે ॥ અઃ ॥ ૧૬ - સર્વામૃતધરઃ ॥

॥ ઇતિ અભિનવગુપ્તવિરચિતં ઈશ્વરપ્રત્યભિજ્ઞાવિવૃતિવિમર્શિન્યન્તર્ગતે ષોડશરુદ્રબીજામૃતવન્દના સમ્પૂર્ણા ॥

Notes:

Abhinavagupta અભિનવગુપ્ત eulogizes each of the ṢoḍaśaRudraBija-s ષોડશરુદ્રબીજાઃ sequentially in form of 16 Maṅgalaślokaḥ ૧૬ મઙ્ગલશ્લોકઃ that he strategically positions in beginning of each of the 16 chapters respectively in his exposition called ĪśvaraPratyabhijñāVivṛitiVimarśinī ઈશ્વરપ્રત્યભિજ્ઞાવિવૃતિવિમર્શિની on the composition by Utpaladeva ઉત્પલદેવ known as ĪśvaraPratyabhijñāKārikā ઈશ્વરપ્રત્યભિજ્ઞાકારિકા.

The collation of the 16 śloka-s ૧૬ શ્લોકઃ is made for seamless reading and may have been named severally as interpreted by respective people and more so for convenience of understanding the concept. Here it is named as ŚoḍaśaRudraBijāmṛtaVandanā ષોડશરુદ્રબીજામૃતવન્દના.

The ṢoḍaśaRudraBija-s ષોડશરુદ્રબીજાઃ correspond to the ṢodaśaSvarāḥ ષોડશસ્વરાઃ (16 vowels) i.e. BijaVarṇāḥ બીજવર્ણાઃ of the Varṇamālā વર્ણમાલા (pertaining to the Mātrkā માત્રકા and Mālini માલિની scheme) as outlined in the MālinivijayottaraTantram

માલિનિવિજયોત્તરતન્ત્રમ્ addressing aspects pertaining to Amṛta અમૃત as can be gleaned from the following Śloka-s શ્લોકઃ :

અમૃતોડમૃતપૂર્ણશ્ચ અમૃતાભોડમૃતદ્રવઃ ।

અમૃતૌઘોડમૃતોર્મિશ્ચ અમૃતસ્યન્દનોડપરઃ ॥

અમૃતાડુગોડમૃતવપુરમૃતોદ્ધાર એવ ચ ।

અમૃતાસ્યોડમૃતતનુસ્તથા ચામૃતસેચનઃ ॥

તન્મૂર્તિરમૃતેશશ્ચ સર્વામૃતધરોડપરઃ ।

ષોડશૈતે સમાખ્યાતા રુદ્રબીજસમદૂભવાઃ ॥

- માલિનિવિજયોત્તરતન્ત્રમ્ ॥ ૩ । ૧૭-૧૯ ॥ .

The 34 Rudrāḥ ચતુસ્ત્રિંશત્રુદ્રાઃ and their respective Śaktiḥ (શક્તિઃ) corresponding to the CatuśtrimśatVyañjanāni ચતુસ્ત્રિંશત્વ્યઞ્જનાનિ (34 consonants) of the Varṇamālā વર્ણમાલા (pertaining to the Mātrkā માતૃકા and Mālīni માલિનિ scheme) are extolled by Jayaratha જયરથ in Tantrālokaḥ તન્ત્રાલોકવિવેકઃ in his exposition on Tantrālokaḥ (T0) તન્ત્રાલોકઃ (ત૦) composed by Abhinavagupta અભિનવગુપ્ત, and are collated for seamless reading as CatuśtrimśatRudraStavaḥ ચતુસ્ત્રિંશત્રુદ્રસ્તવઃ, that can be accessed from one of the links below.

The RudraŚatārdhaVarṇaNamāvaliḥ રુદ્રશતાર્ધવર્ણનામાવલિઃ that outlines the RudraŚakti-s રુદ્રશક્તિઃ that each Akṣara અક્ષર is imbibed with; and the ŚivaŚaktiVargatmakāNamāvaliḥ શિવશક્તિવર્ગાત્મકનામાવલિઃ that outlines the PuruṣaBhāva પુરુષભાવ and ŚaktiBhāva શક્તિભાવ Saṃjñā-s સંજ્ઞા that rule each Vargaḥ વર્ગઃ - both derived from the ŚrīMālinivijayottaraTantram શ્રીમાલિનિવિજયોત્તરતન્ત્રમ્ of the Varṇamālā વર્ણમાલા (pertaining to the Mātrkā માતૃકા and Mālīni માલિનિ scheme), can be accessed from one of the links below.

See numbered Links to the related texts in the HTML file

1. ŚivaŚaktiVargatmakāNamāvaliḥ શિવશક્તિવર્ગાત્મકનામાવલિઃ
2. CatuśtrimśatRudraStavaḥ ચતુસ્ત્રિંશત્વ્યઞ્જનાનિ
3. RudraŚatārdhaVarṇaNamāvaliḥ રુદ્રશતાર્ધવર્ણનામાવલિઃ

Encoded and proofread by Ruma Dewan

——
Shodasha Rudra Bijamritavandana
pdf was typeset on November 6, 2024
——

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

